

Европейска
КОМИСИЯ

Бюджетът на ЕС за 2014 г. накратко

Джобен тефтер

Europe Direct е услуга, предназначена да ви помогне да намерите отговори на въпросите, които си задавате за Европейския съюз.

Единен безплатен номер (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Информацията, както и повечето обаждания са безплатни (възможно е обажданията от мрежата на някои оператори, от обществени телефони или от хотели да бъдат таксувани).

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<http://europa.eu>).

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2014 г.

ISBN 978-92-79-33976-9

doi:10.2761/81296

© Европейски съюз, 2014 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Снимки на кориците: © Rido — Fotolia.

Други снимки: © Европейски съюз; стр. 6 © vladgrin - Fotolia;
стр. 7: © PhotoRack

Printed in Belgium

ОТПЕЧАТАНО ВЪРХУ ХАРТИЯ, РЕЦИКЛИРАНА БЕЗ УПОТРЕБА НА ХЛОР (PCF)

Служба за публикации

ISBN 978-92-79-33976-9

9 789279 339769

Въведение

Това е първият бюджет по новата финансова рамка (2014 – 2020 г.), създаден в период на бюджетни ограничения в държавите – членки на ЕС. Той е отражение на сегашните настроения в Европа: показват се първите признаци на икономическо възстановяване, но все още не сме излезли от кризата.

По тази причина искам, чрез бюджета на ЕС за 2014 г., да се допринесе за икономическото възстановяване и за инвестициите в растежа и в създаването на работни места. Вярно е, че този бюджет е с почти 6 % по-малък от миналогодишния, но в него присъстват някои нови елементи, като например Инициативата за младежка заетост, с която да се помогне на много млади европейци, търсеци работа, или Механизмът за свързване на Европа, чиято цел е да се подобрят трансграничните транспортни, енергийни и широколентови връзки.

Бюджетът на ЕС ще продължи да бъде инструмент за солидарност с най-уязвимите хора и с по-бедните региони в ЕС. След безпрецедентния брой кризи, като трагедията в Лампедуза, притока на сирийски бежанци, тайфуна във Филипините и много други, искам ЕС да е готов да реагира, ако подобни трагедии настъпят през 2014 г. Затова ще заделим повече пари за хуманитарната помощ и миграцията. Освен това реформираната политика на сближаване ще играе ключова роля при инвестирането в по-бедните региони на ЕС и ще повиши стандарта на живот на по-бедните европейци.

Накратко, фондовете на ЕС ще спомогнат за посрещане на най-неотложните нужди на Европа.

При все това ние също така сме в началото на един изключителен период. Държавите членки продължават да поверяват на ЕС нови отговорности (в областта на имиграцията, енергетиката, климата, мониторинга на европейския банков сектор), но в същото време редица от тях изискват намаляване на бюджета. Започваме да търсим решение на това противоречие и аз съм сигурен, че ще намерим начин да направим повече с по-малко. Бюджетът за 2014 г. е доказателство за това.

Януш Левандовски

Комисар отговарящ за финансовото планиране и бюджета

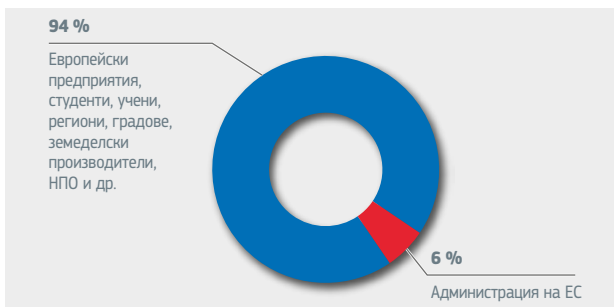
Бюджетът на ЕС за 2014 г. в цифри

ОЧАКВАНИ РАЗХОДИ ЗА ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	БЮДЖЕТ ЗА 2014 г. (милиони евро)	ИЗМЕНЕНИЕ В СРАВНЕНИЕ С 2013 г.
1. ИНТЕЛИГЕНТЕН И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ	63 986,3	-9,7%
1а Конкурентоспособност за растеж и работни места, включително	16 484,0	4,8%
Европейски системи за стъпникова навигация (EGNOS и „Галилео“)	1 326,2	
„Хоризонт 2020“	9 043,7	-11,3%
Програма на Евратом за научни изследвания и обучение	287,2	10,0%
Програма за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME)	275,3	-10,5%
Образование, обучение, младеж и спорт („Еразъм+“)	1 555,8	8,8%
Заетост и социални иновации (ЗИСИ)	122,8	11,7%
Механизъм за свързване на Европа (MCE)	1 976,2	30,8%
1б Икономическо, социално и териториално сближаване, включително	47 502,3	-13,8%
Кохезионен фонд	8 950,2	-28,4%
Структурни фондове	38 044,9	-10,4%
2. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ: ПРИРОДНИ РЕСУРСИ, включително	59 267,2	-1,0%
Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) — Разходи, свързани с пазарите, и директни плащания	43 778,1	0,3%
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)	13 991,0	-5,5%
Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР)	1 017,3	3,1%
Програма за околната среда и действията по климата (LIFE)	404,6	10,3%
3. СИГУРНОСТ И ГРАЖДАНСТВО, включително	2 172,0	-8,1%
Фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ)	403,3	-18,6%
Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	403,3	-17,0%
Правосъдие	47,0	-1,4%
Права, равенство	55,3	-25,8%
Гражданска защита	28,2	20,1%
Европа за гражданите	25,4	-15,2%
Храни и фуражи	253,4	-7,7%
Здраве за растеж	58,6	5,5%
Защита на потребителите	24,1	2,4%
Творческа Европа	180,6	-4,8%
4. ГЛОБАЛНА ЕВРОПА включително	8 325,0	-10,9%
Инструмент за предприемаческа помощ (ИПП)	1 578,4	-16,9%
Европейски инструмент за съседство (ЕИС)	2 192,2	-11,3%
Инструмент за сътрудничество за развитие (ИСР)	2 341,0	-11,4%
Инструмент за партньорство (ИП)	118,9	65,3%
Европейски инструмент за демокрация и човешки права (ЕИДЧП)	184,2	4,1%
Инструмент за стабилност (ИС)	318,2	-2,2%
Хуманитарна помощ	920,3	6,4%
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	314,5	-20,7%
5. АДМИНИСТРАЦИЯ	8 405,1	-0,2%
От които: административни разходи на институциите	6 798,0	-0,8%
От които: за Комисията	3 266,4	-1,7%
6. КОМПЕНСАЦИИ	28,6	-61,9%
ОБЩО	142 184,3	-5,8%
СПЕЦИАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ	456,2	-61,3%
ОБЩО ВСИЧКО	142 640,5	-6,2%

Сумите, посочени по-горе, са прогнозни разходи за политиките на ЕС, изразени в бюджетни кредити за поети задължения, които представляват правни ангажменти за предоставяне на финансови средства, при положение че са изпълнени определени условия. Само тогава могат да бъдат извършени плащанията – в брой или под формата на банкови преводи към получателите на средствата.

За какво се изразходват средствата?

94 % от бюджета на ЕС се изразходват за проекти в държавите – членки на ЕС, и в други държави. Всеки един от 508-те милиона европейци се възползва по един или друг начин от бюджета на ЕС. С него се подпомагат милиони студенти, хиляди изследователи, градове, региони и неправителствени организации.

С бюджета на ЕС се допринася за по-здравословни и по-безопасни храни; за нови и по-добри пътища, жп линии и летища; за по-чиста околна среда; за по-висока сигурност по външните граници на ЕС; за по-голяма студентска мобилност; за помощ за образованието и културен обмен и т.н. ЕС също така предоставя помощи и хуманитарна подкрепа в целия свят.

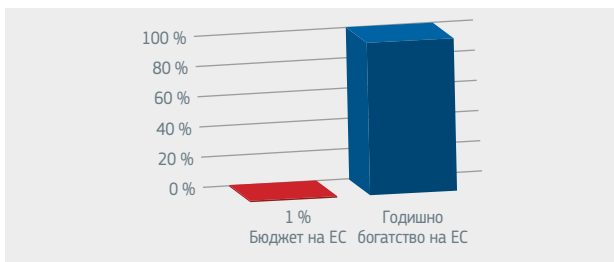
Бюджетът на ЕС обединява ресурсите на държавите членки и води до икономии от мащаба. С него се финансират действия, за които държавите членки не могат сами да осигурят средства или които те могат да финансират по-ефективно заедно, например в областта на енергетиката, транспорта, информационните и комуникационните технологии, изменението на климата и научните изследвания. Например проект от мащаба на Европейската спътникова навигационна система „Галилео“ не може да се финансира самостоятелно от една-единствена държава членка.

Бюджетът на ЕС е предимно инвестиционен бюджет. За разлика от националните бюджети, с бюджета на ЕС не се финансират разходите за отбрана или социалната защита. С него не се покриват разходите за дейността на училищата или за работата на полицията, за което се използват националните бюджети.

Бюджетът на ЕС за 2014 г. е с 6 % по-малък от този за 2013 г.

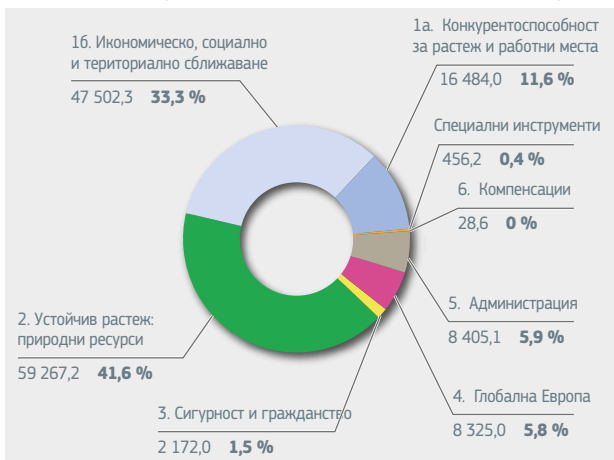
В сравнение с богатството на всички държави – членки на ЕС, взето заедно, бюджетът на ЕС е относително малък. За 2014 г. той е намален значително в сравнение с 2013 г. – с 5,8 %. Въпреки това намаление обаче с бюджета на ЕС може да се постигне много. Той представлява около 1 % от brutния национален доход на ЕС (БНД).

РАЗХОДИ ЗА 2014 г.

Общо: 142 640,5 млн. евро

Бюджетни кредити за поети задължения в млн. евро

Въпреки съкращенията в бюджета за 2014 г. са заделени повече средства за мерките за справяне с безработицата и за генериране на растеж.

В бюджета за 2014 г. се предвиждат:

- ▶ 9 млрд. евро за научни изследвания и иновации;
- ▶ 3,4 млрд. евро за Инициативата за младежка заетост;

- ▶ 275,3 млн. евро за улесняване на достъпа на МСП до кредити и за подобряване на конкурентоспособността им;
- ▶ 1,9 млрд. евро за една по-добре свързана Европа;
- ▶ 1,6 млрд. евро за образование;
- ▶ 47,5 млрд. евро за икономическо, социално и териториално сближаване;
- ▶ 59,3 млрд. евро за природни ресурси, включително 404,6 млн. евро за програмата за околната среда LIFE;
- ▶ 2,2 млрд. евро за сигурност и гражданство;
- ▶ 8,3 млрд. евро за „Глобална Европа“;
- ▶ 8,4 млрд. евро за администрация.

Какво ще се финансира с бюджета на ЕС за 2004 г.?

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

С бюджета на ЕС се финансират **научните изследвания, иновациите и технологичното развитие** с цел да се подобри качеството на живота на европейските граждани и да се увеличи конкурентоспособността на ЕС в световен мащаб.

Новата програма за научни изследвания и иновации **„Хоризонт 2020“** разполага с **9 млрд. евро** през 2014 г.

Това финансиране трябва да спомогне за подобряване на ключовата позиция на ЕС в съвременните науки и неговата водеща роля в промишлените иновации. Съвместните европейски усилия в областта на научните изследвания ще бъдат насочени към основните проблеми, като например изменението на климата, необходимостта от устойчив транспорт и мобилност, по-голямата достъпност на енергията от възобновяеми източници, качеството и безопасността на храните и предизвикателството на глобалната конкуренция. Освен това програмата ще спомогне и за преодоляване на разминаването между научните изследвания и пазара чрез насърчаване на иновационните предприятия да превръщат технологичните си постижения в жизнеспособни продукти с реален търговски потенциал.

РАБОТНИ МЕСТА

Един от ключовите приоритети на ЕС е да се помогне на държавите членки да създават работни места в трудния икономически контекст, в който всеки ден се отчита нова рекордна безработица в цяла Европа. През 2014 г. усилията са насочени по-конкретно към заетостта на младите хора.

За **Инициативата за младежка заетост** са заделени **3,4 млрд. евро** през 2014 г.

С тези средства се подпомагат младите безработни хора в районите с висока младежка безработица (над 25 % през 2012 г.). Инициативата следва да помогне за увеличаване на шансовете на младите хора под 25 години да получат предложения за работа или да продължат своето образование в срок от 4 месеца след като останат без работа. Всяка държава – членка на ЕС, ще представи план за изпълнение на Гаранцията за младежта, определящ как схемата ще функционира на практика и как ще бъде финансирана.

ЕВРОПЕЙСКИ МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Малките и средните предприятия (МСП) са **гръбнакът** на европейската икономика. Те срещат трудности, когато търсят кредит в настоящата икономическа ситуация, и се нуждаят от помощ.

Новата програма на ЕС за МСП, **COSME**, е финансирана с **275,3 млн. евро** през 2014 г.

Тя има за цел да повиши конкурентоспособността на европейските МСП и следва да подобри техния достъп до финансиране и да улесни тяхното навлизане на пазарите в Съюза, както и в световен мащаб. През 2014 г. бяха предоставени два нови инструмента — Капиталовият механизъм за растеж осигурява рисков капитал за предприятията, по-специално през етапа на техния растеж, а Механизмът за гарантиране на заеми покрива заеми в размер до 150 000 евро и е на разположение за всички видове МСП. Едно евро, гарантирано от бюджета на ЕС, може да представлява до 12 евро, събрани от едно МСП.

ИНВЕСТИЦИИ

Растежът и заетостта в Европа зависят основно от инфраструктурните инвестиции. Гражданите и предприятията са твърде често затруднени, тъй като инфраструктурните мрежи в Европа, било то в областта на транспорта, енергетиката или комуникациите, са непълни, неефективни или просто не съществуват. **Бюджетът на ЕС е насочен към стратегическите инфраструктурни инвестиции на европейско равнище.**

Инфраструктурната програма **Механизъм за свързване на Европа (МСЕ)** получи **1,9 млрд. евро през 2014 г.** Това представлява увеличение от 30,8 % в сравнение с 2013 г.

Това финансиране е насочено към подобряване на европейските транспортни, енергийни и цифрови мрежи.

В областта на транспорта Механизмът за свързване на Европа е концентриран върху проекти, свързани с новата основна транспортна мрежа, изградена по девет основни коридора: два Север – Юг, три Изток – Запад и четири диагонални коридора. Те ще трансформират връзките Изток – Запад, ще премахнат задръстванията, ще модернизират инфраструктурата и ще рационализират трансграничните транспортни операции за пътниците и бизнеса в рамките на ЕС. Проектите ще подобрят връзките между различните видове транспорт и ще допринесат за постигане на целите на ЕС в областта на изменението на климата.

Карта на основната TEN-T (трансевропейска транспортна мрежа) и на деветте главни коридора

В областта на енергийната инфраструктура Механизмът за свързване на Европа е от съществено значение за постигането

на основните цели на енергийната политика – енергия на достъпни цени за всички потребители, сигурност на доставките и устойчивост.

Що се отнася до цифровите мрежи, МСЕ осигурява финансиране и техническа помощ за широколентовата инфраструктура и проектите за услуги. От 2014 г. това финансиране ще бъде използвано за улесняване на мобилността на гражданите и бизнеса чрез осигуряване на непрекъснати трансгранични публични услуги, като например електронните системи за обществени поръчки, електронното здравеопазване и свободно достъпните данни.

ОБРАЗОВАНИЕ

Образованието е дългосрочна инвестиция на ЕС от ключово значение за подобряване на неговата конкурентоспособност.

Новата програма за образованието, обучението, младежта и спорта **„Еразъм+“** получава **1,6 млрд. евро**, което е с 8,8 % повече в сравнение с 2013 г.

Програмата „Еразъм+“ обединява всички настоящи схеми на ЕС в сферата на образованието, обучението, младежта и спорта. **Програмата е насочена към подобряване на уменията и на пригодността за заетост и към подкрепа на модернизацията на системите в областта на образованието, обучението и младежта.**

Две трети от бюджета на „Еразъм+“ са разпределени за предоставянето на възможности за обучение в чужбина в рамките на ЕС и извън него. Чрез останалата част ще се подкрепят партньорствата между образователни институции, младежки организации, предприятия, местни и регионални органи и НПО, както и реформите за модернизиране на образованието и обучението и за насърчаване на иновациите, предприемачеството и пригодността за заетост.

„Еразъм+“ ще осигури финансиране за професионалното развитие на работещите в сферата на образованието и обучението и на младите работници. Студентите, които планират да завършат пълна магистърска програма в чужбина и на които рядко се отпускат национални стипендии и заеми, ще могат да се възползват от нова схема за гарантиране на заеми, управлявана от Европейския инвестиционен фонд.

През 2014 г. стотици хиляди хора ще получат подкрепа за образование, обучение, работа или доброволческа дейност в чужбина благодарение на „Еразъм+“.

ОКОЛНА СРЕДА

Околната среда повече от всякога е основен приоритет за ЕС. Поне 20 % от общия бюджет ще бъдат посветени на свързани с климата проекти и политики по многогодишната финансова рамка (МФР) за 2014 – 2020 г., с което се прави значителна крачка напред към превръщането на Европа в чиста и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика.

Програмата за околната среда **LIFE** е на стойност **404,6 млн. евро**. Това представлява увеличение от 10,3 % в сравнение с 2013 г.

С финансирането се подкрепят биологичното разнообразие и опазването на околната среда, като се обръща специално внимание на действията, свързани с климата.

Проектите по LIFE относно биоразнообразието са насочени към опазване на повече от 400 застрашени видове. При проектите за **съхранение на околната среда** ударението се поставя върху предотвратяването и намаляването на замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, по-доброто управление на отпадъците и рециклирането, подобряването на качеството на подземните води, опазването на почвите, управлението на горите и предотвратяването на горски пожари. Те също така са съсредоточени върху околната среда и мерките за екологизиране за специфични услуги, като например публичната администрация. Те насърчават използването на иновационни чисти технологии в различни видове промишленост и други икономически сектори. **Финансирането за подпрограмата за действие в областта на климата бе значително увеличено спрямо 2013 г. (с 338 %).** С проектите се проучват иновационни начини за намаляване на парниковите газове и вниманието се насочва към технологиите за енергия от възобновяеми източници и енергийната ефективност в области като промишлеността, услугите, сградния фонд, транспорта, осветлението и оборудването.

Освен програмата LIFE всички основни програми на ЕС имат за ключова цел борбата с изменението на климата. Например в рамките на програмата за научни изследвания „Хоризонт 2020“ ЕС отделя през 2014 г. **221,4 млн. евро** за подпрограмата „**Интелигентен, екологичен и интегриран транспорт**“ и **297,4 млн. евро** за подпрограмата „**Сигурна, чиста и ефективна енергия**“.

В допълнение към това се реформира **общата селскостопанска политика** с цел справяне с предизвикателствата, свързани с качеството на почвите и на водите, с биологичното разнообразие и с изменението на климата. **30 % от директните плащания** са свързани с три екологосъобразни селскостопански практики: диверсификацията на културите, поддържането на постоянни пасища и опазването на 5 %, а по-късно и на 7 % от приоритетните екологични площи.

РЕГИОНИ

За да се създаде растеж, ЕС се нуждае от **засилване на икономическото, социалното и териториалното сближаване** и от постигане на **растеж и развитие, по-специално в регионите**, които все още изостават от останалите.

За **политиката на сближаване** са разпределени **47,502 млрд. евро** през 2014 г.

С **политиката на сближаване** се намаляват различията в **равнището на развитие на регионите на ЕС и неговите държави членки**. Тя е от полза за целия ЕС в дългосрочен план, особено благодарение на увеличените търговски потоци в рамките на общия пазар.

Различните фондове се използват за финансиране на нова инфраструктура, на програми за обучение и на трансгранично сътрудничество.

За **Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР)** са разпределени **24,9 млрд. евро** през 2014 г. и той има за цел да засили икономическото и социалното сближаване посредством преодоляване на регионалните дисбаланси.

За **Кохезионния фонд (КФ)** са отделени **8,9 млрд. евро** през 2014 г. и той е насочен към държавите членки с брутен национален доход (БНД) на глава от населението под 90 % от средната за Съюза стойност. Той служи за намаляване на икономическото и социалното им изоставане, както и за стабилизиране на тяхната икономика.

За **Европейския социален фонд (ЕСФ)** са отделени **13,1 млрд. евро**. За разлика от другите два фонда, при които се отчита номинално намаление, средствата по този фонд са увеличени с 10 %, което ясно показва приоритетното значение на заетостта за ЕС. Чрез ЕСФ се помага на милиони европейци да подобрят своя живот, като придобият нови умения и намерят по-добри работни места. Новата **Инициатива за младежка заетост** частично се финансира от ЕСФ (1,8 млрд. евро през 2014 г.).

СЕЛСКО СТОПАНСТВО

ЕС стимулира **производството на безопасни и висококачествени храни, насърчава европейските селскостопански продукти, както и иновациите** в селското стопанство и в преработката на храните и подкрепя земеделските производители.

За **Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)** са отпуснати **43,8 млрд. евро**. Това представлява увеличение с 0,3 % в сравнение с 2013 г.

Чрез ЕФГЗ се финансират директните плащания за земеделските производители и мерките в отговор на пазарните смущения, като например частното и публичното складиране и възстановяванията при износ. От 2014 г. нататък 30 % от пряката помощ, която се изплаща на земеделските производители, е обвързана със спазването на селскостопански практики, насочени към запазване на биологичното разнообразие, качеството на почвите и околната среда като цяло. Освен това всички директни плащания се извършват, при условие че земеделските производители спазват правилата относно околната среда, безопасността на храните, здравето на растенията и животните и хуманното отношение към животните, както и че поддържат земята си в добро продуктивно състояние. От 2014 до 2020 г. в селското стопанство ще бъдат инвестирани над 100 млрд. евро за осигуряване на качеството на почвите и водите, за опазване на биологичното разнообразие и за борба с изменението на климата.

РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕС подкрепя развитието на селските райони, по-специално чрез стимулиране на икономическия им потенциал.

За **Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)** са отделени **14 млрд. евро** през 2014 г.

С този фонд се подкрепя развитието на селските райони, включително горското стопанство и селското стопанство. С него също така се насърчава създаването на нови източници на доходи за жителите им благодарение на диверсификацията на техните дейности. Той е насочен към съживяване на селските райони и защита на наследството на селските райони в ЕС. Освен това ЕЗФРСР се съсредоточава върху все по-важни въпроси, като изменението на климата, възобновяемата енергия, биологичното разнообразие и управлението на водите. От 2014 г. нататък поне 30 % от бюджета на програмите за развитие на селските райони ще трябва да бъдат отделени за агроекологични мерки, за подпомагане на биологичното земеделие или за проекти, свързани с екологосъобразни инвестиции или иновационни мерки.

РИБАРСТВО

ЕС се стреми да закриля и развива богатото морско наследство на Европа, като същевременно гарантира, че нашите морски ресурси остават устойчиви.

Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) разполага с бюджет **от 1 млрд. евро** – с 3,1 % повече в сравнение с 2013 г.

Чрез този фонд се насърчава **устойчивото бъдеще на риболовната промишленост** и крайбрежните общности. С него се възстановяват **рибните запаси**, намалява се въздействието на рибарството върху морската околна среда и постепенно се премахват разточителните практики на изхвърляне на улов. **Фондът финансира проекти, които създават нови работни места и подобряват качеството на живота по европейското крайбрежие.** Например чрез него се увеличават инвестициите в дребномащабния риболов и аквакултурите като източници на бъдещ растеж. Чрез този фонд се улеснява достъпът до финансиране.

СИГУРНОСТ

ЕС се стреми да се гарантира, че светът е **по-безопасно място**, благодарение на многобройните програми и фондове, насочени към поддържане на сигурността и стабилността.

Фонд „Убежище и миграция“ получава **403,3 млн. евро** през 2014 г.

Фонд „Вътрешна сигурност“ е на стойност **403,3 млн. евро** през 2014 г.

Благодарение на тези фондове ЕС допринася за **ефективно управление на миграционните потоци** в рамките на своите граници, като подкрепя действия, насочени към всички аспекти на миграцията, включително предоставянето на убежище, законната миграция, интеграцията и връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави. ЕС подкрепя **полицейското сътрудничество, предотвратяването на престъпността и борбата с нея, управлението на кризи, както и управлението на външните граници и визите.**

ПРАВОСЪДИЕ

ЕС се бори за повече справедливост.

Програмата „Правосъдие“ получава **47 млн. евро**.

Финансирането има за цел да допринесе за създаването на истинско пространство на правосъдие чрез насърчаване на съдебното сътрудничество по гражданскоправни и наказателно-правни въпроси.

СВОБОДА И ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ЕС насърчава свободата и правата на човека в рамките на своите граници и далеч извън тях.

Програмата „Права, равенство и гражданство“ разполага с **55,3 млн. евро** през 2014 г.

Европейският инструмент за демокрация и права на човека е на стойност **184,2 млн. евро**.

ЕС се стреми да направи **правата и свободите на хората ефективни** на практика, като подобри познаването им и осигури по-последователното им прилагане в целия ЕС. Той също насърчава **правата на детето и принципите на недискриминация** (по расова или етническа принадлежност, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация) и на **равенство между половете** (включително проекти за борба с насилието срещу жени и деца). Освен това ЕС предоставя подкрепа за насърчаване на демокрацията и правата на човека в третите държави.

ГРАЖДАНСТВО

ЕС съсредоточава усилията си върху укрепването на концепцията за европейско гражданство.

Програмата „Европа за гражданите“ е на стойност **25,4 млн. евро**.

С тази програма се подкрепят дейностите за повишаване на **осведомеността и разбирането от страна на гражданите на ЕС**, както и на неговите ценности и история. С нея се насърчава партньорствата между градовете (побратимяване на градове). С програмата също така се помага хората да се ангажират в по-голяма степен в гражданските и демократичните дейности чрез дебати и дискусии по въпроси, свързани с ЕС.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ЕС допълва политиките на държавите членки, насочени към **подобряване на здравето на гражданите на ЕС** и към намаляване на неравнопоставеността в здравеопазването в целия ЕС.

Програмата **„Здраве за растеж“** получава **58,6 млн. евро**. Това представлява увеличение от 5,5 % в сравнение с 2013 г.

Тя е насочена към насърчаване на доброто здраве чрез стимулиране на иновациите, увеличаване на устойчивостта на здравните системи и ефективна реакция при трансгранични заплахи за здравето.

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

ЕС отдава голямо значение на здравеопазването, безопасността и икономическия интерес на потребителите.

Програмата **„Защита на потребителите“** е на стойност **24,1 млн. евро** през 2014 г.

С нея потребителите се поставят на **централно място в единния пазар на ЕС**. С програмата се насърчава

активното участие на гражданите на пазара. Дейностите са съсредоточени върху контрола на безопасността на стоките и спазването на правилата в тази област; върху стартирането на информационни и образователни инициативи, с които да се осведомят потребителите за своите права; върху осигуряването на законодателство, насочено към увеличаване на правата на потребителите; и върху извършването на действия за правоприлагане, за да се установи в които сектори има случаи на незащитане на правата на потребителите или на отказ те да бъдат признати.

КУЛТУРА

С бюджета на ЕС се насърчава и пази европейското културно наследство, като се засилва усещането за европейска идентичност.

„Творческа Европа“ получава **180,6 млн. евро** през 2014 г. За периода 2014 – 2020 г. бюджетът на програмата е увеличен с 9 % спрямо предходния период (2007 – 2013 г.).

С „Творческа Европа“ се подкрепя европейският сектор на културата и творчеството. Десетки хиляди творци, културни дейци и културни организации в сферата на сценичните изкуства, изящните изкуства, публикациите, филмите, телевизията, музиката, интердисциплинарните изкуства, културното наследство и индустрията на видеоигрите ще се възползват от нея. Програмата ще им позволи да работят из цяла Европа, да достигнат до нова публика и да развият уменията, необходими в цифровата ера. Освен това програмата допринася за опазване и насърчаване на европейското културно и езиково многообразие. Очаква се тя да даде тласък на секторите на културата и творчеството, които са основен източник на работни места и растеж.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Влиянието на фондовете на ЕС не свършва с нашите външни граници. ЕС помага за установяването на стабилност, сигурност и просперитет в целия свят.

Инструментът за стабилност е на стойност **318,2 млн. евро** през 2014 г.

Инструментът за сътрудничество за развитие получава **2,3 млрд. евро** през 2014 г.

Благодарение на тези инструменти ЕС може да се намесва в **кризисни ситуации** и да провежда действия за справяне с **глобалните и трансрегионалните заплахи**, като организираната престъпност, тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение. ЕС подкрепя много развиващи се страни в тяхната **борба с бедността**. Той им помага да постигнат **устойчиво икономическо, социално и екологично развитие**. Той насърчава **демокрацията, върховенството на закона, доброто управление и зачитането на правата на човека**.

РАЗШИРЯВАНЕ И ПОЛИТИКА НА СЪСЕДСТВО

Европейската политика на съседство има за цел установяването на пространство на стабилност, просперитет и добросъседство по външните граници на ЕС.

Инструментът за предприемаческа помощ е на стойност **1,6 млрд. евро** през 2014 г.

ЕС предоставя финансова подкрепа на участващите в процеса на разширяване държави в подготовката им за присъединяване към ЕС. ЕС се стреми също така да си сътрудничи в политически и икономически план с други съседни страни.

Европейският инструмент за съседство е с бюджет от **2,2 млрд. евро** през 2014 г.

АДМИНИСТРАЦИЯ

Само около 6 % от бюджета на ЕС се изразходва за функционирането на институциите на ЕС, т.е. за заплатите и пенсиите на служителите на ЕС, писмените и устните преводи, сигурността, сградите и информационните системи и т.н. Тези разходи са необходими, за да се позволи на ЕС да функционира правилно.

През 2014 г. общите разходи за **администрация** възлизат на **8,4 млрд. евро** (– 2 % в сравнение с бюджета за 2013 г.).

За втора поредна година **Комисията намали своя персонал с 1 %**. Тя ще реализира и намаление от 1,1 % в дискреционни области на своите административни разходи. Чрез широкообхватна реформа на статута на персонала на Комисията се очаква до 2020 г. да бъдат спестени 8 млрд. евро, като персоналот ѝ се намали с 5 %, а в същото време се увеличи работното време.

Календар за 2014 г.

януари

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	28	30	31		

юли

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

февруари

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

август

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

март

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

септември

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

април

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

октомври

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	28	30	31		

май

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ноември

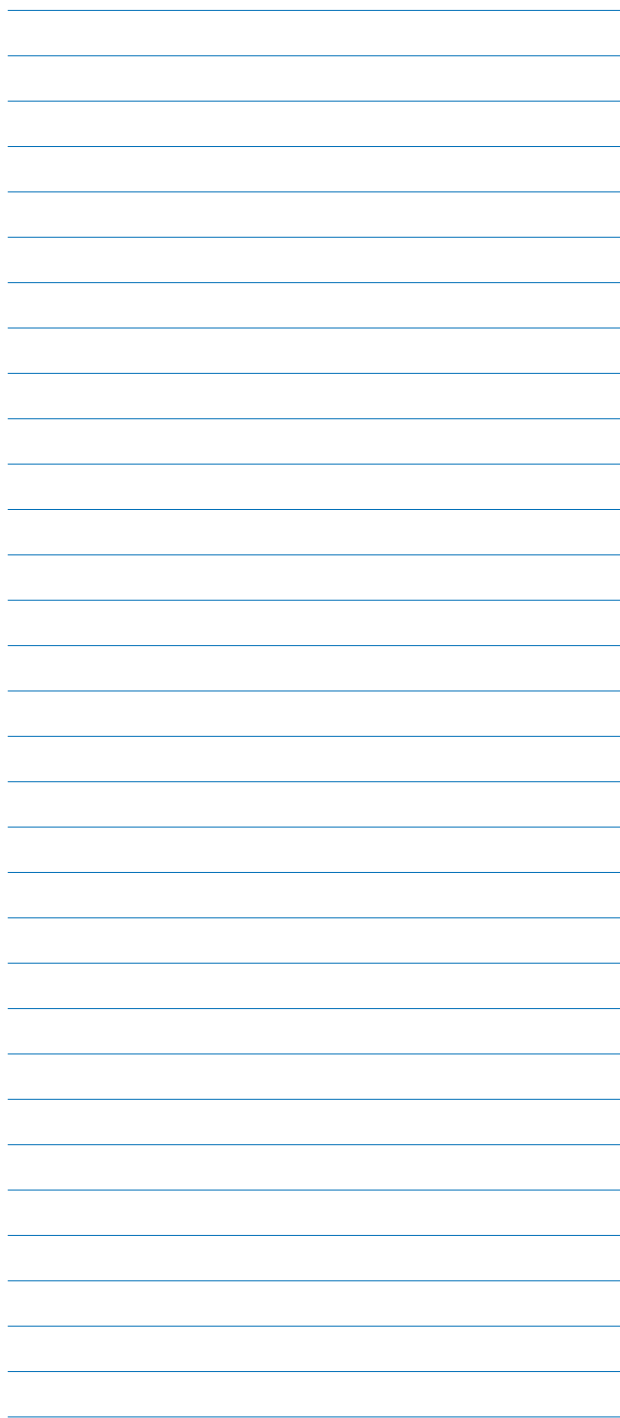
пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

юни

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

декември

пон	вт	ср	чет	пет	съб	нед
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Европейска
КОМИСИЯ

Основни факти за бюджета на ЕС

Джобен тефтер

Научете повече за финансовото програмиране и бюджета на ЕС, като посещавате редовно нашия уебсайт: <http://ec.europa.eu/budget>

Ако желаете да бъдете информирани за нашите публикации и да бъдете известявани за новостите, свързани с тях, можете да се абонирате, като изпратите електронно съобщение на следния адрес: BUDG-budget-inbox@ec.europa.eu

Следете дейността ни:

<https://www.facebook.com/EUBudget>

https://twitter.com/EU_Budget/

<http://goo.gl/wXZrq>

Не пропускайте!

Комикс: Пътешествие към победата

Как бюджетът на ЕС действа на практика?

МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА

Основните приоритети на бюджета на ЕС се планират за по-дълъг период от време чрез многогодишната финансова рамка (МФР). С този бюджетен план се определят максимални годишни горни граници (известни като „тавани“) на разходите на ЕС в няколко области на политиката (наречени „функции“) за период от най-малко 5 години. Чрез рамката за 2014 – 2020 г. се определят годишни горни граници на шест функции и две подфункции. В рамките на всяка функция финансирането се осигурява главно чрез програми (като програмата за образованието „Еразъм +“ или програмата за околната среда LIFE и много други) или фондове (като Кохезионния фонд) с разпоредби, договорени за същия период от време.

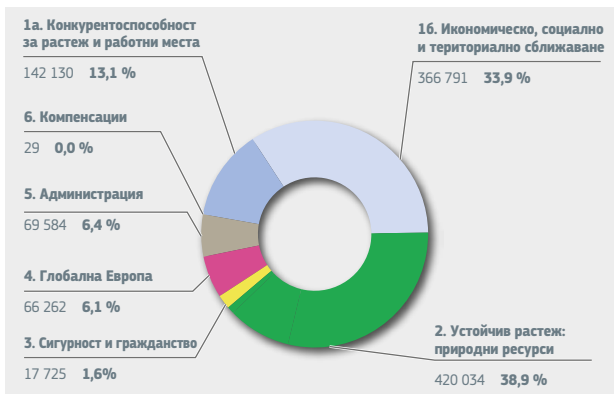
Споразумението за МФР превръща политическите приоритети, определени от държавите членки и институциите на ЕС, във финансови и правни условия. Това финансово програмиране предоставя на ЕС стабилна среда в дългосрочен план, като в същото време чрез инструментите за гъвкавост се осигурява отговор на непредвидени събития.

КАКВА Е ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ФИНАНСОВАТА РАМКА И ГОДИШНИТЕ БЮДЖЕТИ?

Когато изготвя проект на годишен бюджет, Комисията трябва да спазва ограниченията, установени с МФР. Годишните бюджети се определят от държавите членки и Европейския парламент. Държавите членки и Европейският парламент съставляват бюджетния орган на ЕС и заедно вземат решения относно размера на разходите по всеки от около 1800 бюджетни реда, които обхващат подробно дейностите в рамките на всяка програма, проект или фонд. Бюджетът на ЕС може да бъдат намерен на следния уебсайт: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-bg.htm>

Какво е новото в МФР за 2014 – 2020 г.?

Бюджетни кредити за поети задължения по МФР –
в млн. евро (по текущи цени)

ЕС ще отдели 1 трилион евро за подпомагане на Европа да преодолее икономическата и финансова криза, за борба с безработицата и в подкрепа на икономическия растеж. **Кои са ключовите елементи на МФР за 2014 – 2020 г.?**

- ▶ **Увеличаване на инвестициите** в областта на образованието, научните изследвания и иновациите, както и за подобряване на европейските транспортни, енергийни и цифрови мрежи;
- ▶ **Съсредоточаване на усилията върху растежа и заетостта** и особено за подпомагане на младите хора, които са без работа;
- ▶ **По-ефективна политика на сближаване**, предлагаща на регионите различни възможности за финансиране и поставяща акцент върху изпълнението и добавената европейска стойност;
- ▶ **Реформирана обща селскостопанска политика**, за да стане европейското селско стопанство по-конкурентоспособно и по-екологосъобразно;
- ▶ **Борба с изменението на климата** като неизменна част от всички основни европейски политики, като 20 % от разходите са заделени за действия във връзка с климата;
- ▶ **По-добър достъп до финансиране** за гражданите, дружествата и организациите на ЕС благодарение на опростени правила;
- ▶ **Ясен акцент върху постигането на резултати и по-добър контрол** върху използването на бюджета на ЕС, включително възможността за спиране на финансирането, ако държава – членка на ЕС, не прилага добри икономически и фискални политики;

- ▶ **Иновационни финансови инструменти**, като например облигациите за проекти, които ще позволят да се генерират допълнителни финансови ресурси чрез участието на частния сектор.

Откъде идват парите?

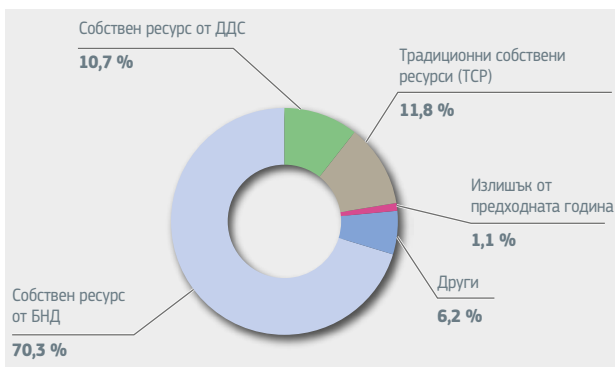
В началото на всеки нов период на МФР всички държави – членки на ЕС, трябва да вземат единодушно решение за видовете и максималния размер на собствените ресурси, които ЕС може да събере през годината, както и за метода за тяхното изчисление. Това е т.нар. решение за собствените ресурси. Може да се каже, че чрез своето суверенно решение държавите членки се съгласяват да осигурят определено ниво на приходи в бюджета на ЕС през целия период и да направят тези приходи общ собствен ресурс на Европейския съюз.

Собствените ресурси са три вида:

- ▶ **Традиционни собствени ресурси:** състоят се главно от мита върху вноса от страни извън ЕС и от налози върху захарта. През периода 2007 – 2013 г. на МФР държавите членки задържаха 25 % от сумите като разходи по събирането.
- ▶ **Собствен ресурс на база данък върху добавената стойност (ДДС):** това е унифицирана ставка в размер на 0,3 %, която, с някои изключения, се прилага върху хармонизираната база на ДДС на държавите членки.
- ▶ **Собствен ресурс на база брутен национален доход:** всяка държава членка прехвърля процент от своето богатство (изразено в брутен национален доход; през 2012 г. този процент беше 0,7554 %) в бюджета на ЕС. Въпреки че бе замислена като балансиращ елемент, тази система се превърна в най-големия източник на приходи за бюджета на ЕС. Приходите от нея възлизат на около 70 % от общите приходи.

Другите източници на приходи (около 6,2 % през 2012 г.) включват данъци и други удържки от възнагражденията на персонала на ЕС, банкови лихви, вноски от страни извън ЕС по някои програми, лихви за просрочени плащания и глоби.

Приходи на ЕС за 2012 г.

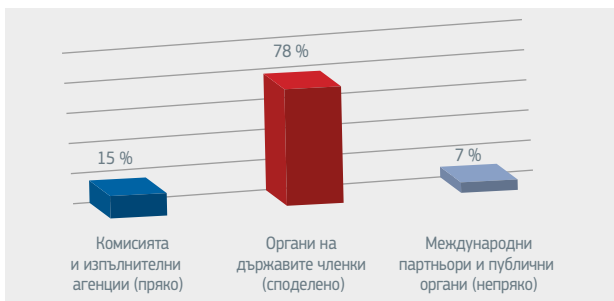
Знаете ли, че... ?

Бюджетната дисциплина е основен принцип и разходите на ЕС трябва да съответстват на неговите приходи на годишна основа. ЕС не може да взема средства назаем, за да финансира своите дейности – ето защо той няма дългове.

Кой управлява средствата на ЕС?

Крайната отговорност за изпълнението на бюджета се носи от Европейската комисия. На практика най-голямата част от средствата на ЕС (около 80 %) се изразходва съгласно т.нар. споделено управление. По силата на тези договорености разходите от бюджета на ЕС се управляват от органите на държавите членки, а не от Комисията.

Начини на управление (през 2013 г.)

Как се контролират средствата?

Процесът на преговорите по бюджета на ЕС и на неговото приемане, изпълнение и оценяване е много прозрачен. Процедурите за безвъзмездна помощ от ЕС и тръжните процедури на ЕС се провеждат съгласно строги правила. Информацията относно бенефициерите на финансови средства от ЕС се публикува редовно.

http://ec.europa.eu/contracts_grants/beneficiaries_bg.htm

Освен това бюджетът на ЕС се подлага на вътрешен и външен одит. Ако одитът от Комисията установи, че са били неправомерно изплатени пари от бюджета на ЕС, тя трябва да вземе необходимите мерки, така че съответната сума да бъде възстановена. Също така всяка година Европейската сметна палата провежда независим външен одит на годишните отчети на ЕС.

<http://www.eca.europa.eu>

Държавите членки носят същата отговорност за защитаването на финансовите интереси на ЕС. Ако се открият грешки, те могат да бъдат коригирани незабавно, преди да бъде извършено плащането. Също така могат да бъдат приложени корекции към крайните плащания, тъй като проектите на ЕС обикновено продължават няколко години.

Тогава Комисията получава обратно първоначално предоставените пари, освен ако държавата членка отправи навреме алтернативни предложения. Само през 2012 г. Комисията е коригирала или възстановила по този начин 4,4 млрд. евро. **Европейската служба за борба с измамите осъществява разследвания на потенциални случаи на измама.** Тези случаи засягат само малка част от бюджета, възлизаща на около 0,2 %.

http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_bg.htm

Въз основа на годишния доклад на Сметната палата изпълнението на бюджета на ЕС се оценява от Съвета и Европейския парламент. След това Парламентът приема решение за освобождаване от отговорност на Комисията или не приема такова решение. Освобождаването от отговорност може да се разбира като одобрение на начина, по който Комисията е изпълнила бюджета през съответната финансова година, както и като приключване на този бюджет.

Бюджетът на ЕС във Вашата държава

С бюджета на ЕС се финансират действия, които държавите членки не могат сами да финансират или които те могат да финансират по-икономично, като действат съвместно. Следният проект демонстрира добавената стойност за европейските страни от обединяването на ресурсите им в областта на научните изследвания.

НОВИ ПОСТИЖЕНИЯ ПРИ ЛЕЧЕНИЕТО НА ИНСУЛТ

Лекарите от Военната болница в София участват във финансиран от ЕС научноизследователски проект за проучване на нов метод за лечение на инсулт. Новата технология включва охлаждане на мозъка на пациента и би могла да намали значително броя на причинените от инсулт смъртни случаи и увреждания. (финансиране от ЕС: 10,9 млн. евро)

ЕС подкрепя редица проекти във Вашата страна. За да научите повече за тях, вижте нашата публикация в интернет „Бюджетът на ЕС в моята страна“.

<http://ec.europa.eu/budget/mycountry/>

Мога ли да се възползвам от финансиране от ЕС?

Ако сте млад човек, Вие можете да се възползвате от програмата на ЕС в областта на образованието „Еразъм +“, която Ви дава възможност да учите в чужбина. С нея също така се подпомагат учениците към края на средното си образование и Ви се дава шанс за професионално обучение в друга държава. Освен това можете да намерите съфинансиране за проекти, които насърчават гражданското участие, доброволческата дейност и по-широкия мултикултурен кръгосор.

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_bg.htm

Ако сте изследовател, на разположение са безвъзмездни помощи под формата на съфинансиране за научни изследвания. В двегодишните работни програми са обявени конкретните области, които може да се финансират по линия на „Хоризонт 2020“. Запознайте се с тях на онлайн портала за участниците, тъй като те могат да се използват като календар за поканите за отправяне на предложения, които ще бъдат публикувани през годината.

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Ако сте земеделски производител в ЕС, Вие най-вероятно получавате директни плащания в подкрепа на Вашите доходи. Можете да се възползвате и от други фондове, като Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони или програмата LIFE в подкрепа на опазването на околната среда и на действията в областта на изменението на климата.

http://ec.europa.eu/clima/policies/finance/budget/life/index_en.htm

Ако притежавате малко или средно предприятие, можете да се възползвате от финансиране от ЕС под формата на безвъзмездни средства, на заеми и в някои случаи на гаранции, както и на улеснения за растеж по новата програма COSME.

http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

Ако сте обикновен европейски гражданин, ако работите в публичен орган или неправителствена организация, можете да се възползвате от финансиране от ЕС, при условие че Вие или Вашата организация развивате дейност в области на политиката на ЕС. Повече информация можете да намерите на нашия уебсайт, посветен на конкретните програми:

http://ec.europa.eu/budget/mff/programmes/index_en.cfm#cfpi

Европейската комисия подготвя нов наръчник за начинаещи за финансирането от ЕС, който е планирано да бъде публикуван през 2014 г. Ако желаете да получите информацията относно тази публикация, следете бюджета на ЕС на уебсайта или в Twitter, Facebook или Google+.

Как да получа финансиране от ЕС?

Средствата от бюджета на ЕС са достъпни за всеки европейски гражданин, за Вас, за Вашето предприятие, Вашето училище, Вашето село, Вашия регион или за НПО, на което Вие симпатизирате.

Бюджетът на ЕС предоставя два основни вида финансиране на редица заинтересовани страни.

1. Безвъзмездни средства, предоставяни за финансиране или съфинансиране на определени проекти или цели, обикновено чрез покана за отправяне на предложения. Заинтересованите от получаване на финансиране от ЕС трябва да демонстрират по какъв начин чрез наличните средства ще се постигнат поставените цели. Финансирането от структурните и инвестиционните фондове се предоставя чрез безвъзмездни средства, отпуснати от регионални и местни администрации.

2. Обществени поръчки, възлагани чрез покани за участие в търг за закупуване на услуги, стоки или строителни работи с цел да се гарантира дейността на институциите или програмите на ЕС.

